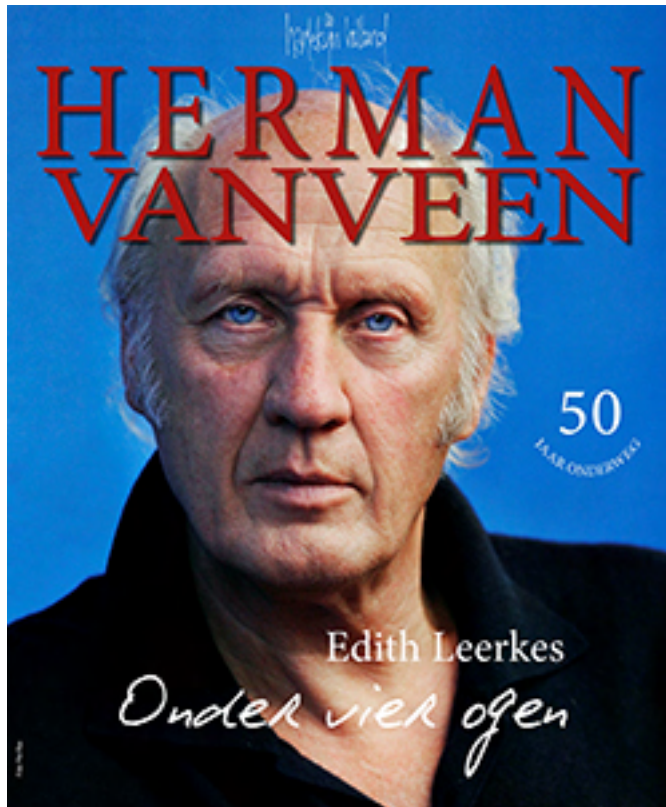


Herman van Veen
Onder vier ogen



Edith Leerkes en ik spelen vanaf 3 mei t/m 12 juni 2016 een korte voorjaartour van achttien concerten in Nederland met als titel 'Onder vier ogen', aanleiding is mijn inmiddels vijftigjarig plus vak jubileum. Werd in maart op een stralende dag eenenzeventig.

Ter gelegenheid van deze feestelijke, bescheiden tour verschijnt er ook een cd in een boekje 'Onder vier ogen' met oude en nieuwe liedjes uitgevoerd door Herman en Edith.

Het is bijna niet voor te stellen hoe snel die vijftig jaar voorbij gegaan zijn. Zie me nog staan om gefotografeerd te worden met Laurens van Rooijen en Erik van der Wurff voor de Stadsschouwburg in

Utrecht. We hoopten met deze foto de directeur van de schouwburg, in 1965, te kunnen overtuigen dat we t.z.t. in zijn zaal niet zouden misstaan. Herinner me nog dat we in die begintijd ook zo ongeveer alle zalen in Amsterdam zijn afgelopen, we waren nergens welkom. Hebben toen maar uit nood en met geleend geld van vrienden de kleine zaal van het Concertgebouw afgehuurd. De mazzel die we hadden was dat op een van die avonden de bedrijfsleider van Carré in de zaal zat die na afloop van onze voorstelling zei: "We hebben even verderop een geschikter zaaltje voor jullie."

We speelden daar inmiddels meer dan vijfhonderd voorstellingen en honderden in Berlijn, Hamburg, Antwerpen, Parijs. Vijftigtallen in New York, Wenen en ga maar door. Kan het soms zelf bijna niet geloven. Maar moet dat wel als ik kijk naar mijn stille getuigen, de planken vol cd's, dvd's en boeken.

Dikwijls wordt gevraagd, wat is uw mooiste herinnering? Ik kan het niet beantwoorden. Vandaag herinner ik mij dit en morgen weer iets anders. Zie terug op een gazon vol bloemen met hier en daar wat distels.

Kijk zelden of luister naar dat wat ik gemaakt heb. Soms is het onvermijdelijk omdat je dan bijvoorbeeld op de radio het nieuws wil horen en val je daarvoor in je eigen lied. Vind dat meestal grappig, soms denk ik, beter dan ik dacht of oeps, wat lullig. Hangt ook van je stemming af. Kijk er altijd weer van op hoe helder die liedjes zijn, niet anders dan bewaarde foto's van iets dat in je leven is gebeurd. Alles wat je schrijft is toch vooral autobiografisch met hier en daar een kanteling.

Gemakkelijk schrijf ik niet, wel veel, waarvan overigens maar weinig overblijft. Hoe het precies werkt weet ik na al die jaren nog steeds niet. Het begint vaak met een notitie op de rand van een krant, een servet, een bierviltje of in een keurig opschrijfboekje. Wat het dan wordt? Een toneelstuk, een scenario, een sprookje, vers of liedje. Je sleutelt, werkt een gedachte uit, soms lijkt het wel alsof iets buiten jou om de vorm bepaalt. Alsof wat je schrijft meer weet dan jij, heb dat vooral ook als ik schilder.

Met het ouder worden ben ik meer en meer zelf liedjes (gezongen miniatuurtjes) gaan schrijven. Tijdens mijn studie werkte ik vooral met Hans Dorrestijn en Willem Wilmink. Hans en ik waren een jaar of achttien, Willem toen al diep in de twintig. Hij doceerde Nederlands aan de Utrechtse Universiteit. Eind jaren zestig schoof Rob Chrispijn aan. We schreven decennia stukken samen. Met het slechter worden van Willems gezondheid heb ik dat als het ware natuurlijk overgenomen. Heb daar nooit zo bij stil gestaan.

Ben op een uitzondering na nu mijn eigen hofleverancier. Er is één man die het soms lukt, iets te schrijven waarvan ik denk hoe weet hij dat ik daar nu mee bezig ben, en dat is Theo Olthuis uit Bergen. Hij schreef zonder dat ik het wist soms iets volledig op maat.

Kijk je bijvoorbeeld naar onze huidige voorstelling dan is verreweg het meeste inmiddels van eigen hand. Ben Rob en Willem bijzonder erkentelijk, heb formidabel veel van ze geleerd en zal ze naast mijn eigen werk altijd weleens zingen. Vooral ook op vriendelijk verzoek. Zoals bijvoorbeeld laatst: "Mijnheer Van Veen, wij zijn tegen heug en meug met uw liedjes opgegroeid. Onze vader was uw grootste fan, hij zou vandaag achtenzestig geworden zijn. Zou u te zijner nagedachtenis het liedje 'Alles' kunnen zingen?"

Hou veel van het werk van de Belgische schrijver Luuk Gruwez. Hij is vooral ook dichter. Mooie liedteksten vind ik die van Maarten van Roozendaal. We waren, voordat zijn noodlot toesloeg, ooit van plan samen iets met elkaar te gaan spelen. Geniet ook van Erik de Jong, die van Spinvis. Mag graag teksten van bijvoorbeeld Remco Campert, Ramsey Nasr, Hagar Peeters en Judith Herzberg lezen. We hebben nogal wat bijzondere dichters.

In die eerste jaren zong ik soms ook vertalingen, voornamelijk uit het Frans. Dat komt nu bijna niet meer voor. Een van de laatste vertalingen, een die ik samen met Marnix Dorrestein maakte, was 'Alors on danse' van Stromae. Was verguld te horen dat de jonge Belgische meester vertaling en uitvoering picobello vond.

Een van de eerste vertalingen die ik zong was er een van Lennaert Nijgh, Jacques Brels 'Liefde van later'. Dat lied begeleidt ons een leven lang. Heb het in gedachten altijd voor mijn ouders gezongen en nu zij er niet meer zijn is dat lied voor mij vandaag als een levende herinnering. Zag zelden mensen die zoveel van elkaar hielden als zij, ze lagen arm in arm in bed. 'Liefde van later' verdween zo vaak van ons repertoire maar dook telkens weer op, zong het tweeënvijftig jaar lang met Erik van der Wurff. Hij overleed in 2014. Heb met mijzelf afgesproken dat als het weer opduikt ik dat nu tweeënvijftig jaar lang met Edith Leerkes zal gaan zingen.

